

Kultur- och fritidsförvaltningen

Dnr KFN 2025/083

Till kultur- och fritidsnämnden

Remiss förslag till Miljöprogram 2026-2029 för Vaggeryds kommun

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott föreslår kultur- och fritidsnämnden att anta förvaltningens yttrande som sitt eget.

Svaret överlämnas till kommunstyrelsen.

Paragrafen justeras omedelbart i samband med nämndens beslut.

Sammanfattning av ärendet

Nuvarande miljöprogram för Vaggeryds kommun gäller för perioden 2022-2025. Ett miljöprogram för kommande 4 år har arbetats fram. Miljöprogrammet är kommunens plattform för det långsiktiga och strategiska miljöarbetet och är styrande för kommunkoncernens verksamheter inklusive de kommunala bolagen.

Remissinstansernas uppgift är att svara på om miljöprogrammets strategier, mål och åtgärder är vägledande, tydliga och för miljöarbetet framåt. Remissinstanserna har möjlighet att lämna förslag på ändringar, tillägg eller om något ska utgå. Remissvaren ska vara tydligt formulerade och eventuella förändringar ska motiveras.

Kultur- och fritidsnämnden utgår ifrån nämnden ansvarsområden.
Svar ska lämnas senast 7 november.

Ett tilläggsförslag från kultur- och fritid är att miljöprogram 2026–2029 kompletteras med att ta fram mål, delmål och handlingsplan för miljöanpassning av konstgräsplaner.

Detta grundar sig på Naturvårdsverkets vägledning som klassar konstgräsplaner som miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken, samt EU:s beslut om förbud mot plastgranulat från år 2031.

Kommunen har därmed ett ansvar att minska spridning av mikroplaster och kemikalier, samt att planera för en successiv omställning till mer miljövänliga alternativ. Genom att anta föreslagna mål, delmål och handlingsplan skapas förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart arbete där miljö, hälsa och ekonomi beaktas.

Ärende

1. Bakgrund

- Remissen består av två dokument:
- Miljöprogram 2026–2029 mål och strategier remissversion

- Handlingsplan med åtgärder 2026–2029 remissversion

Kultur- och fritidsnämnden finns omnämnd som medansvarig för tre målområden:

1. Hållbara transporter och resor
2. Hållbar samhällsplanering och bebyggelse
3. Hållbara gröna och blå miljöer

Nuvarande miljöprogram för Vaggeryds kommun gäller för perioden 2022-2025. Ett miljöprogram för kommande 4 år har arbetats fram. Miljöprogrammet är kommunens plattform för det långsiktiga och strategiska miljöarbetet och är styrande för kommunkoncernens verksamheter inklusive de kommunala bolagen.

Remissinstansernas uppgift är att svara på om miljöprogrammets strategier, mål och åtgärder är vägledande, tydliga och för miljöarbetet framåt. Remissinstanserna har möjlighet att lämna förslag på ändringar, tillägg eller om något ska utgå. Remissvaren ska vara tydligt formulerade och eventuella förändringar ska motiveras.

Kultur- och fritidsnämnden utgår ifrån nämnden ansvarsområden. Svar ska lämnas senast 7 november.

Mot bakgrund av att Vaggeryds idrottsplats har en konstgräsplan i drift och att fler planer diskuteras inom föreningslivet, föreslås att kommunens miljöprogram 2026–2029 kompletteras med en strategisk inriktning för konstgräsplaner och fritidsanläggningar.

Naturvårdsverket bedömer enligt Konstgräsguiden 2021 att konstgräsplaner utgör miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken. Kommunen har därmed ansvar att minska spridning av mikroplaster och kemikalier samt att planera för en omställning till miljövänliga alternativ inför EU:s förbud mot plastgranulat från 2031.

2. Ekonomiska konsekvenser

Ingen kostnadsbedömning är genomförd.

3. Samråd

Inget samråd har skett.

4. Politiska mål och hållbarhetsperspektiv

Mot bakgrund av att det i kommunen finns en konstgräsplan i drift, på Vaggeryds idrottsplats, och att fler konstgräsplaner diskuteras inom föreningslivet, föreslås att miljöprogrammet kompletteras med en strategisk inriktning och en handlingsplan till konstgräsplaner och fritidsanläggningar.

Mål: Minska miljöpåverkan från konstgräsplaner och fritidsanläggningar.

Delmål: Ta fram en plan för miljöanpassning av konstgräsplaner under programperioden.

Åtgärd: Utveckla kommunövergripande strategier och riktlinjer för hållbar hantering av konstgräsplaner i samverkan med föreningslivet.

Syfte: Säkerställa att konstgräsplaner planeras, byggs, underhålls och avvecklas med hänsyn till miljö, hälsa och ekonomi.

EU har beslutat att förbjuda plastgranulat i konstgräsplaner från och med år 2031. För att kommunen ska kunna möta detta direktiv på ett ansvarsfullt och kostnadseffektivt sätt krävs att en strategisk grund läggs i god tid. Genom att redan under miljöprogramperioden 2026–2029 ta fram mål, delmål och handlingsplan för miljöanpassning av konstgräsplaner, stärker kommunen sin förmåga att uppfylla framtida krav och undviker brådskanie och kostsamma omställningar.

Detta förebyggande arbete skapar förutsättningar för långsiktig planering, samverkan med föreningslivet och hållbar utveckling av fritidsanläggningar med hänsyn till miljö, hälsa och ekonomi.

Barnkonventionen och Agenda 2030 är två internationella ramverk som båda syftar till att främja en hållbar och rättvis framtid med barnets bästa i fokus. Barnkonventionen slår fast att barn har rätt till en trygg, hälsosam och utvecklande miljö, medan Agenda 2030 genom sina globala mål betonar vikten av jämlikhet, delaktighet, god hälsa, utbildning och hållbara samhällen.

Flera av Barnkonventionens artiklar har direkt koppling till Agenda 2030:s mål. Exempelvis motsvarar barnets rätt till liv, utveckling och bästa möjliga hälsa (artikel 6 och 24) målen om god hälsa och välbefinnande (mål 3) samt rent vatten och sanitet (mål 6). Rätten till lek och fritid (artikel 31) knyter an till målet om hållbara städer och samhällen (mål 11), medan rätten att uttrycka sin åsikt och bli hörd (artikel 12) speglar målet om inkluderande och fredliga samhällen (mål 16).

Genom att integrera Barnkonventionens principer i arbetet med Agenda 2030 säkerställer kommunen att barnperspektivet genomsyrar hållbarhetsarbetet. Detta stärker både kvaliteten och legitimiteten i insatser som rör miljö, hälsa, fritid och samhällsplanering, och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling där barns rättigheter tillgodoses.

5. Verkställighet, uppföljning och utvärdering

Om tilläggsålet godkänns innefattar det ett medansvariga nämnder: kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och byggnämnden gällande verkställighet, uppföljning och utvärdering.

6. Förvaltningens helhetsbedömning

Förvaltningen bedömer att det finns ett tydligt behov av att komplettera kommunens miljöprogram med en strategisk inriktning för konstgräsplaner och fritidsanläggningar. Detta grundar sig på Naturvårdsverkets vägledning som klassar konstgräsplaner som miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken, samt EU:s beslut om förbud mot plastgranulat från år 2031.

Kommunen har därmed ett ansvar att minska spridning av mikroplaster och kemikalier, samt att planera för en successiv omställning till mer miljövänliga alternativ. Genom att anta föreslagna mål, delmål och handlingsplan skapas förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart arbete där miljö, hälsa och ekonomi beaktas.

Förvaltningen föreslår för kultur- och fritidsnämnden att anta förvaltningens yttrande som sitt

eget. Svaret överlämnas till kommunstyrelsen.

Paragrafen justeras omedelbart i samband med nämndens beslut.

7. Handlingar som medföljer ärende

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-07

Kultur- och fritidsförvaltningens yttrande miljöprogram 2026-2029

Handlingsplan med åtgärder 2026 - 2029 remissversion

Miljöprogram 2026 - 2029 mål och strategier remissversion

Kommunledningskontorets skrivelse 2025-09-25

Processguide för kommuners strategiska arbete med att minska spill av granulat från fotbollsplaner av konstgräs

Konstgräsguiden (Framtagen av RISE på uppdrag av Beställargrupp Konstgräs. Finansiering: Naturvårdsverket)

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Handläggare

Beata Vilkhed handläggare

David Norrfjärd förvaltningschef kultur- och fritid